Analyse og fortolkning
Heuristikk

Geir R. Karlsen

Forklaringer

Vi har forklart noe når:

1. Vi kan gripe inn i det vi skal forklare
2. Vi ikke trenger andre forklaringer
3. Vi kan legge frem en logisk konsistent teori om fenomenet

Metoder

Kategorisert etter innsamlingsprinsipp:

1. Etnografi
2. Survey
3. Arkiv data/Databanker
4. Historiske data

Dataanalyse

1. Direkte fortolkning
2. Kvantitativ analyse
3. Formale modeller

Utvalgsmetodikk

1. Case-studier
2. Liten n-analyse
3. Stor n-analyse

Forklaringsprogrammer

- Etnografi er den konkrete versjonen av et semantisk forklaringsprogram
- Historisk narrasjon er den konkrete versjonen av et syntaktisk forklaringsprogram
- Formalisering er en abstrakt versjon av et syntaktisk forklaringsprogram
- Kausalanalyse er en abstract versjon av et pragmatisk forklaringsprogram

Grunnleggende debatter

1. Positivisme vs fortolkende samfunnsvitenskap
2. Analyse vs narrasjon
3. Behaviorisme vs kulturalisme
4. Individualisme vs holisme
5. Realisme vs konstruktivisme
6. Kontekstualisme vs non-kontekstualisme
7. Valg vs begrensning
8. Konflikt vs konsensus
9. Universell vs situert kunnskap

Heuristics

Forstå problemet
Hva er det ukjente? Hvilke data har vi? Hvilke betingelser kjennetegner dataene? Tegn en figur med korrekt notasjon og separer betingelsene

Lag en plan
Har du sett problemet før, eller noe som likner på det? Kjenner du til et problem med den samme ukjente? Hvis du kjenner til relaterte problemer og disses løsninger, kan du benytte disse? Kan du reformulere problemet? Løse en del av det? Løse et analogt problem? Løse et større problem hvor ditt problem er en del?

Utfør planen
Sjekk hvert steg – stemmer disse? Kan du bevise dette?

Se tilbake
Kan du kontrollere resultatene? Kan du fremskaffe disse resultatene på en alternativ måte? Kan du benytte resultatene for å løse et analogt problem?

Søk og argument

Søkende heuristikk

- Lage en analogi
- Låne en metode

Argumentativ heuristikk

- Problematisere det åpenbare
- Sette i revers
- Lage en forutsetning
- Rekonseptualisering

Beskrivelse og narrasjon

Beskrivende heuristikk

- Forandring av kontekst
- Forandring av nivå
- Betingelser: sammenklumping og deling

Narrativ heuristikk

- Stoppe og sette i bevegelse
- Tilføre og fjerne usikkerhet
- Analyse av latente funksjoner
- Analyse av kontrafaktiske funksjoner